

že rozsudek nevyslovuje sice výslovně, že obvinění pronesená obžalovaným proti S-ovi, že se dopustil zločinu žhářství, bylo o b j e k t i v n ě nepravdivé; poněvadž však zjišťuje formálně bezvadně, že obžalovaný udal četnictvu konkrétní okolnosti (o pachatelství S-ově), o nichž v ě d ě l, že nejsou správné, že tedy jeho obvinění jest křivé, vyslovuje tím zároveň, že obvinění S-a ze žhářství bylo i objektivně křivé. Pro pojem obvinění ve smyslu §u 209 tr. zák. jest lhostejno, z jaké pohnutky (z jakého podnětu) k němu dojde; není zejména nutno, by vyšlo z iniciativy pachatelovy; lze je spáchat i odpovědí na dotaz úředního orgánu a může se ho dopustiti i podezřelý z trestného činu při výslechu před bezpečnostním orgánem nebo před soudem, ježto zákon mu sice dovoluje, by popřel vinu, ale nezaručuje mu beztrestnost pro případ, že obviní křivě ze zločinu osobu třetí za předpokladů, uvedených v §u 209 tr. zák., jak v souzeném případě zjišťuje rozsudek o obžalovaném. Ostatně není ani správným, co uvádí zmáteční stížnost, že obžalovaný byl vyslýchán jako podezřelý pro ž h á ř s t v í, ježto rozsudek zjišťuje, že byl vyslýchán jako podezřelý pro různé krádeže, a že při té příležitosti byl tázán na p ř í č i n u vzniku požáru u Libora U-a, a že, když po počátečním zdráhání označil S-a jako pachatele, a byl opětovně upozorněn strážmistrem, že nesmí podezřívati b e z d ů v o d n ě, že je na to uložen velký trest, přes to setrval na svém obvinění. Bylo proto zmáteční stížnost jako bezdůvodnou zavrhnouti.

Čís. 2477.

Pojem »svěření« (§ 183 tr. zák.) předpokládá jen, že někomu byla propůjčena skutečná disposiční moc nad věcí v důvěře, že s ní naloží ve smyslu oprávněného; nevyžaduje se hmotné odevzdání věci od osoby k osobě, naopak k propůjčení disposiční moci nad věcí může dojiti i nepřímě.

Podstata výhrady vlastnictví záleží v úmluvě, již strany ujednávají, že předmět, ať přímo nebo nepřímě svěřený, zůstává vlastnictvím oprávněného, takže držitel jeho nesmí s ním volně nakládati (jej zciziti), nýbrž je toliko oprávněn disponovati s ním ve smyslu oprávněného.

Nezáleží na tom, zda svěřitel dal pachateli přímo věc, k níž si vyhradil vlastnictví, nebo mu poskytl materiál ku zhotovení zboží, k němuž si ono právo vyhradil, nebo zda mu dal peníze, by za ně onen materiál nakoupil a zboží z něho vyrobil.

Zjištění pravé vůle smluvních stran a pravého smyslu listin jimi o ujednáních zřízených přísluší nalézacímu soudu u výkonu jeho práva volného hodnocení průvodů (§§y 258, 288 čís. 3 tr. ř.).

(Rozh. ze dne 16. září 1926, Zm I 197/26.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmáteční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Mladé Boleslavi ze dne 20. února 1926, pokud jím byl stěžovatel uznán vinným zločinem zpronevěry podle §u 183 a 184 tr. zák., mimo jiné z těchto

d ů v o d ů:

Dovolávajíc se důvodů zmatečnosti čís. 5, 9 a), po případě 10, dále čís. 4 a 9 b) Šu 281 tr. ř. napadá zmateční stížnost rozsudek pouze pokud, pokud jím byl obžalovaný uznán vinným zločinem zpronevěry podle §§ů 183, 184 tr. zák. Nálezací soud vzal v tomto směru na základě výsledků průvodních za prokázáno, že František S. převzal od obžalovaného dodávku 60.000 řemenů pro Min. Nár. Obrany a vyhradil si vlastnické právo k řemenům, jež obžalovaný zhotovil a na něž mu poskytl kůži nebo peníze, a že od výhrady té nikdy neustoupil. Zmateční stížnost uplatňuje naproti tomu, že výhrada vlastnictví, kterou si František S. podle první úmluvy ze dne 12. listopadu 1923 ujednal, nebyla v platnosti koncem října 1924, kdy obžalovaný část řemenů, ministerstvem pro vadnost nepřevzatých a představujících cenu 56.402 Kč 08 h, prodal firmě G. v Praze. Stížnost dovozuje to z toho, že první úmluva mezi obžalovaným a Františkem S-em ze dne 12. listopadu 1923 byla prozatímní, a pozbyla platnosti již písemní smlouvou z následujícího dne, 13. listopadu 1923, kterou prý byl ráz právního poměru obžalovaného vůči Františku S-ovi podstatně změněn a do které odstavec o výhradě vlastnictví, uvedený v konceptu k této smlouvě, pojat nebyl, což prý nasvědčuje tomu, že se tak stalo vědomě a úmyslně; ani v úmluvě ze dne 11. ledna 1924, kterou byla zrušena smlouva ze dne 13. listopadu 1923, není prý zmínky o výhradě vlastnictví, takže z toho všeho plyne závěr, že výhrada vlastnictví, i kdyby se byla z počátku stala způsobem zákonu vyhovujícím, v říjnu 1924, v době prodeje řemenů obžalovaným, již neexistovala, zrušena byvši za souhlasu stran úmluvou ze dne 13. listopadu 1923, po případě ze dne 11. ledna 1924. Stížnost je bezdůvodna. Předně dlužno zdůrazniti, že ustanovení Šu 887 obč. zák., podle něhož v případě, byla-li o smlouvě zřízena listina, nesmí se přihlížeti ku předstíraným úmluvám ústním, které se prý staly současně, avšak s listinou nesouhlasí nebo obsahují nové dodatky, zrušeno bylo Šem 95 III. dílčí novely k občanskému zákoníku ze dne 19. března 1916, čís. 69 ř. zák. Dle nynějšího právního stavu lze proto k ujednáním přihlížeti, i když nedošla výrazu v písemné listině o úmluvě. Nálezací soud, vykonávaje právo volného hodnocení průvodů, podle něhož mu přísluší i právo zjistiti pravou vůli smluvních stran a pravý smysl listin jimi o ujednáních pořízených, dospěl na základě údajů obžalovaného, výpovědi svědka Františka S-a a všech tří smluv mezi nimi sepsaných k přesvědčení, že František S. si vlastnické právo k řemenům vyhradil a od tohoto práva nikdy neustoupil, poněvadž by jinak nebyl měl žádné záruky, an obžalovaný neměl peněz. Podle celkových zjištění rozsudkových stojí nálezací soud po skutkové stránce vůbec na stanovisku, že smluvní strany při všech svých jednáních vycházely z předpokladu, že výhrada vlastnictví Františka S-a k řemenům, na něž obžalovanému poskytl kůži a peníze, tvoří základní a nezměnitelnou složku všech úmluv. To dovozuje nálezací soud z toho, že v první úmluvě ze dne 12. listopadu 1923 je výhrada vlastnictví slovy: »že majitelem řemenů bude firma S.« výslovně vyjádřena a že smlouvou z 11. ledna 1924 byla zrušena smlouva ze dne 13. listopadu 1923 a ni-

koli smlouva z 12. listopadu 1923, výhradu vlastnictví obsahující. Tuto okolnost bere soud za prokázanu výpovědí svědka Františka S-a. Okolností, že do čistopisu druhé smlouvy ze dne 13. listopadu 1923 nebyl pojat odstavec o výhradě vlastnictví, obsažený v konceptu k této smlouvě, nebylo soudu třeba se zabývat, ježto soud vzal na základě jiných četných průvodů za prokázáno, že poslední úmluvou byla zrušena smlouva druhá (z 13. listopadu 1923) a nikoli první a byla proto okolnost ta nezávažnou. Že by uvažování soudu a jeho závěry nemohly obstát před zákony logického myšlení a neměly opory ve výsledcích průvodních, nelze důvodně tvrditi, a nelze ve vývodech zmateční stížnosti spatřovati věcné doličení žádného ze zmatečků v čís. 5 Šu 281 tr. ř. vypočtených, nýbrž jen zastřené a oklikou podniknuté brojení proti volnému hodnocení průvodů a založenému na něm přesvědčení soudu. Snažil se stížnost dokázati, že správnými a logickými jsou závěry jí samou ze smluv činěné, ačkoli je jasno, že spadá jedinečně do oblasti práva volného hodnocení průvodů nalézacím soudem, zjistiti, jaký výklad ujednání jakožto pravé vůli stran odpovídající sluší vzíti za prokázány. Odpor stížnosti dlužno tím více odmítnouti jako nepřipustný, ježto nalézací soud skutečnost, že obžalovaný si byl dobře vědom, že řemeny jím zhotovené jsou vlastnictvím Františka S-a, dovozuje i z jiných průvodů; z nich padá zejména na váhu okolnost svědkem Drem P-em potvrzená, že obžalovaný, když ho svědek upozornil, že František S. má k řemenům vlastnické právo vyhrazeno, výslovně na to řekl: »Já vím, že je to tak«, pak za prokázanou vzatá okolnost, že obžalovaný v seznamu jmění jím samým pro vyrovnací řízení sepsaném neuvedl mezi aktivy ony řemeny jako svůj majetek, ačkoli představovaly značnou cenu. Proti těmto důvodům stížnost ani nebrojí.

Stížnost namítá dále, že výhradu v úmluvě ze dne 12. listopadu 1923 obsaženou a znějící: »Převod dodávky na tyto řemeny firmy Fr. S. v Praze tak, že majitelem řemenů bude firma S.,« nelze považovati v pravdě ani za skutečnou výhradu vlastnictví. Nebylť prý František S. nikdy vlastníkem materiálu, ježto obžalovanému peníze na nákup materiálu pouze půjčoval, a nestal prý se také nikdy vlastníkem zboží z onoho materiálu vyrobeného, ježto nikdy mu nebylo zboží odevzdáno. Zboží bylo a zůstalo naopak vždy ve vlastnictví i v držbě obžalovaného až do jeho odeslání; bez odevzdání nelze pak nabýti vlastnictví k movitým věcem, jakými jsou řemeny. V důsledku toho nelze také mluvit o »svěření«, poněvadž svěření lze jen věci, které jsou buď vlastnictvím svěřujícího nebo které má tento aspoň ve svém držení. Stížnosti, jež těmito vývody uplatňuje důvod zmatečnosti čís. 9 a) Šu 281 tr. ř., nelze přisvědčiti. K pojmu svěření předpokládá zákon jen, že někomu byla propůjčena skutečná moc disposiční nad věcí v důvěře, že naloží s věcí ve smyslu oprávněného, nevyžaduje se však, že hmotné odevzdání věci musí se státi od osoby k osobě, naopak k propůjčení disposiční moci nad věcí může dojít i nepřímou. Pokud jde o souzený případ, nemůže býti podstatného rozdílu v tom, zda poskytl František S. obžalovanému přímo materiál ku zhotovení zboží, či zda mu dal místo toho peníze s určením, by za ně materiál nakoupil a z něho zboží vyrobil. Rozsudek

zjišťuje výslovně, že František S. poskytoval obžalovanému nejen peníze, nýbrž i kůži. Pokud jde o zboží, vyrobené z kůže, dodané S-em, jest tím odňata půda námitce, že, aby se mohlo mluvit o svěřeni, musilo by vyrobené zboží (řemeny) býti dříve aspoň v držení Františka S-a a jím potom obžalovanému do moci odevzdáno. Neboť hmota sama byla obžalovanému předána a mohl si proto František S. na výrobku z ní zhotoveném vyhraditi právo vlastnické, zabraňující obžalovanému, by s výrobkem nenakládal svémocně. Spočíváť podstata výhrady vlastnictví v úmluvě, jíž strany ujednávají, že předmět, ať přímo nebo nepřímo svěřený, zůstává vlastnictvím oprávněného, takže držitel jeho nesmí s ním volně nakládati a zejména proti vůli oprávněného, ať jakýmkoli způsobem, jej zcizovati, nýbrž je toliko oprávněn disponovati s ním ve smyslu oprávněného. Pokud pak S. obžalovanému poskytl peníze, odevzdal mu je s určitým příkazem, jak s nimi má naložiti, totiž nakoupiti materiál a s vyrobeným zbožím pak určitým, smluveným způsobem disponovati. Disponoval-li však obžalovaný se zbožím jinak, než bylo smluveno, nenaložil se svěřeným statkem (penězi) jen ve smyslu odevzdatelově, nýbrž jinak a jest proto i v tomto směru — bez ohledu na to, zda vzniklo Františku S-ovi na zboží vyrobeném za peníze jím poskytnuté vlastnické právo čili ne — skutková podstata zpronevěření dána. Obžalovaný byl by v tomto případě zpronevěřil peníze mu za určitým účelem dané a jest s hlediska viny obžalovaného lhodostejným, že rozsudek běže za zpronevěřeny kůže po případě řemeny z ní zhotovené, nikoliv peníze na jich nákup dané. Namítá-li stížnost, že následkem jejich shora uplatňovaných úvah jde o poměr pouze civilní, nedbá zjištění rozsudkových, podle nichž obžalovaný jednal ve zlém úmyslu, směřujícím k protiprávnímu přivlastnění si svěřených věcí.

Čís. 2478.

Korporací zákonně uznanou ve smyslu Šu 492 tr. zák. je takové sdružení, jež, nejsouc veřejným úřadem, přece pro důležitost svého oboru pro veřejný život těmto úřadům může býti na roveň postaveno; spadá sem okresní nemocenská pokladna.

Členům představenstva oné korporace přísluší právo soukromé obžaloby, je-li v útoku proti ní vyjádřena současně i urážka těchto na správě korporace spolupůsobících osob.

(Rozh. ze dne 16. září 1926, Zm I 391/26.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského jako kmetského soudu v Chebu ze dne 27. května 1926, jímž byl stěžovatel uznán vinným přestupkem podle Šu 6 zákona z 30. května 1924, čís. 124 sb. z. a n., mimo jiné z těchto